

50 jaar SOBEKA FOTOC CLUB – 1957 – 2007

Het ontstaan van de fotoclub. (1957)

1. Situering als bedrijfsclub binnen Bekaert. (NV. Bekaert Zwevegem – draadtrekkerijen)

De naam "SOBEKA" verwijst eigenlijk al naar het ontstaan van de fotoclub als bedrijfsclub van de firma Bekaert te Zwevegem. Officieel werd onze fotoclub over de doopvont gehouden in 1957.

In het vroegere personeelsblad, de "Beka-bode" konden we nog terugvinden dat de basis voor een fotoclub echter al eerder gelegd werd. Binnen het kader van de vrijetijdsbesteding werd al nu en dan eens een tentoonstelling georganiseerd met amateurswerk van personeelsleden zoals tekeningen, schilderijen, hout- of smeedwerk, boetseerwerk enz.

In april 1955 nam Sylvère Vanhuyse (van de dienst Personeelszaken) het initiatief om er ook een fototentoonstelling aan toe te voegen.

Alle werknemers konden deelnemen en de vijf beste foto's zouden een prijs krijgen. Over deze tentoonstelling verscheen in de Beka-bode een verslag waarin o.m. het volgende geschreven stond:

" Op paaszaterdag had de plechtige opening plaats in aanwezigheid van de Heer en Mevrouw Leon Bekaert, de Heer en Mevrouw Marc Verhaeghe de Naeyer-Bekaert, en talrijke personeelsleden. Dhr. Leon Bekaert dankte de inrichters en onderlijnde het belang en de waarde van dergelijk initiatief."

Er werden o.m. een dertigtal foto's (18X24cm) tentoongesteld. Het oordeel van de jury, voor de ene helft drie personen met ervaring in fotografie, en voor de andere helft de bezoekers van de tentoonstelling (er werden 189 beoordelingsbriefjes ingevuld) leverde volgend resultaat op:

1. Coopman Pieter
2. Wieme André
3. Burke Henri
4. Bossuit Etienne
5. Vancauwenberghe Valère

Deze prijswinnaars zouden later ook lid worden van de nieuwe fotoclub. Van dan af werden nog meer initiatieven rond fotografie genomen, vooral onder impuls van de personeelsdienst, zegge vooral Sylvère Vanhuyse. Zo konden de werknemers van Bekaert maandelijks een foto insturen voor een prijskamp in de Beka-bode (het maandblad van het bedrijf) onder de titel: "FOTO VAN DE MAAND".

In 1956 werd dan voor het eerst een afzonderlijke tentoonstelling voor foto's ingericht eveneens met Pasen. De deelnemers mochten elk drie foto's indienen en er zou een eminente spreker gevraagd worden rond het thema: Fotografie en Kunst. De Kortrijkse Fotoclub werd uitgenodigd om hun beste werk te komen presenteren. De tentoonstelling werd een groot succes en zou dan ook de kiemen in zich dragen voor het oprichten in 1957 van een nieuwe bedrijfsclub binnen Bekaert, naast de al bestaande verenigingen.

50 jaar SOBEKA FOToclub – 1957 – 2007

2. De initiatiefnemers en grondleggers van de Fotoclub.

In juli 1957 komt er in de "Beka-Bode" een oproep voor aansluiting bij de nieuw op te richten: "BEKA FOTO-CINE CLUB".

Er werd onder de personeelsleden duidelijk een grote interesse vastgesteld voor film en fotografie (zie vorige tentoonstellingen). Het doel bij het stichten van de nieuwe club was o.a. goede raad verschaffen bij de talrijke problemen en mislukkingen waarmee de onervaren liefhebbers te maken kregen. Inschrijvingsformulieren waren ter beschikking bij de portiers van de firma Bekaert.

-De inschrijvingen liepen bij tientallen binnen en binnen de kortste keren volgde een stichtingsvergadering en een bestuursverkiezing. Hiervan hebben we nog het handgeschreven verslag van de eerste Secretaris van de Fotoclub nl. Isidoor Samijn. Isidoor was Kortrijkzaan maar tevens lid van de Kortrijkse Fotoclub, van wie veel steun kwam voor de praktische werking en het op gang trekken van onze nieuwe club.

-De eerste bestuursvergadering vond plaats op 23 augustus 1957 met als voornaamste punt op de dagorde: samenstelling van het bestuur, waarvan we hierbij de overeengekomen taakverdeling noteren:

.Erevoorzitter:	Bekaert Antoon (zoon van Leon Bekaert)
.Voorzitter:	De Bie Raf (Ingenieur)
.Ondervoorzitter:	Matton Frits (Architect)
.Schatbewaarder:	Vanhuyse Sylvère (Personeelszaken)
.Secretaris:	Samyn Isidoor (Planningdienst)
.Techn. Raadgever:	Burke Henri (Verkoop)
.Bestuursleden:	Gousseau Gaby (Ingenieur)
	Hellin Michel (Labo)
	Lefebvre Raymond (Productie)
	Roelstraete Arnold (Technische Dienst)
	Sagaert Frans (Herstellingswerkplaats)
	Vandevenne Frans (Productie)
	Wieme André (Ingenieur)

-Tweede punt op de dagorde was: zoeken naar een geschikte plaats voor het inrichten van een donkere kamer. Gaby Gousseau en Michel Hellin nemen het op zich om het fotolabo volledig in te richten, waarbij laatstgenoemde het aanspreekpunt wordt voor het helpen van de clubleden bij het ontwikkelen en vergroten. Er zal geprobeerd worden een minibibliotheek uit te bouwen met vooral technische handboeken en de club zal zich ook op enkele fototijdschriften abonneren.

-Tenslotte werd het verdere programma besproken met volgende besluiten:
.een eerste grote ledenvergadering wordt voorzien op de laatste donderdag van augustus om 18.30u in de leeszaal van de firma.

Op het programma:

-toespraak van de Voorzitter Raf De Bie over het doel en de werking van de club

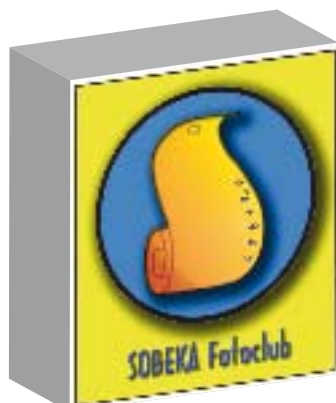
-kleurendia's over Italië door Paul Buysens (Verkoopdienst Bekaert Eteco)

-slotwoord van de Erevoorzitter, Antoon Bekaert..

50 jaar SOBEKA FOToclub – 1957 – 2007

van links naar rechts:
André Wieme, Raf De Bie,
Isidoor Samyn, Gaby Gousseau,
"4 van de stichtende bestuursleden"

SOBEKA FOToclub

50 jaar SOBEKA FOToclub – 1957 – 2007

.de volgende clubvergaderingen (meestal voordrachten of tonen van eigen werk) zullen één keer per maand gehouden worden, in hoofdzaak over "fotografie" maar ook eens afgewisseld met "filmeren". In 1958 zal rond Pasen een tentoonstelling georganiseerd worden met foto's van amateurs uit verschillende Bekaert-bedrijven van ons land.

.In 1960 wordt dan een internationale tentoonstelling geprogrammeerd met foto's uit diverse draadtrekkersbedrijven, en dit ter gelegenheid van het 80-jarig bestaan van de firma.

-Voor alle activiteiten zal door de penningmeester een begroting opge maakt worden. Op die basis zal de firma Bekaert dan een jaarlijks budget ter beschikking stellen van de fotoclub. Aan de beroepsfotografen in Zwevegem en Kortrijk zal aangedrongen worden op gunsttarieven voor leden van de fotoclub.

3. Inkadering in, en geschiedenis van de amateur-fotografie.

3.1 Enkele belangrijke data van de fotografie in het algemeen.

- 1826: NIEPCE: na een belichting van 8 uur maakt Niepce de eerste sfeervolle foto;
- 1831: DAGUERRE: ontdekt eigenschap van zilverchloride om kortstondig lichtgevoelig te zijn;
- 1846: CARL ZEISS: opent zijn eerste fabriek voor optische instrumenten in JENA;
- 1879: GEORGES EASTMAN: vindt een machine uit om emulsie te gieten op glasplaten;
- 1888: KODAK is geboren, met de eerste KODAK rolfilm camera;
- 1921: MAN RAY produceert zijn eerste "rayograms" in Parijs;
- 1924: Introductie van het eerste LEICA-35mm toestel;
- 1928: De eerste ROLLEIFLEX ;
- 1932: In San Francisco wordt de F64 groep gesticht door o.a. Ansel Adams, Edward Weston, Cunningham;
- 1947: Stichting van agentschap MAGNUM;
- 1948: De eerste NIKON-35 mm camera;
- 1972: POLAROID brengt een nieuwe direct-klaar film ;
- 1981: SONY brengt het eerste digitale foto-toestel op de markt.

3.2. Geschiedenis van de amateur-fotografie.

De eerste verenigingen van fotografen werden in Frankrijk en Engeland gesticht. De Société héliographique, gesticht in 1851 wordt in 1854 omgedoopt tot Société Française de Photographie (S.F.P.).

De Photographic Society of London, opgericht in 1852 wordt een jaar later omgedoopt tot "Royal Photographic Society". De leden van deze verenigingen (beroepsfotografen, kunstenaars, wetenschappers en ook liefhebbers uit de gezeten burgerij) worden vooral aangetrokken door de experimentele en technische kant van de fotografie.

50 jaar SOBEKA FOTOC CLUB – 1957 – 2007

Toch wordt de band met de artistieke wereld meer en meer belangrijk en in 1859 bekomt de S.F.P. dat foto's toegelaten worden op het "Salon des Beaux Arts" in Parijs.

In België gaan de verste bronnen i.v.m. verenigingen naar de in 1860 opgerichte "Association Scientifique d'Amis" die over een eigen fotolaboratorium beschikte, geleid door Clément Ommeganck (1827-1905) chemicus, fotograaf en auteur.

De oudste exclusieve club van fotografen, die over het hele land actief was, blijft nog altijd de "Association Belge de Photographie et de Cinématographie" beter gekend als A.B.P.C.-Brussel. Ze werd in 1847 opgericht met 143 leden. In West-Vlaanderen zou o.m. in Kortrijk al van in 1875 een vereniging voor fotoliefhebbers bestaan: de "Société de Photographie de Courtrai". In 1896 werd ook in Ieper een fotoclub opgericht : de "Société Photographique d'Ypres".

Door haar goed gestructureerde organisatie, met een centraal bureau en een aantal lokale afdelingen (Antwerpen, Brussel, Kortrijk, Gent, Luik, Bergen, Namen en Verviers) speelde A.B.P.C. een essentiële rol in de ontwikkeling van de foto-industrie en haar toepassingen, en in het introduceren van de fotografie bij het brede publiek.

Alle markante figuren van de Belgische Fotografie waren tijdens het laatste kwart van de 19e en het eerste kwart van de 20e eeuw, verbonden met de A.B.P.C. In 1897 nam Prins Albert (later Koning Albert I) het erevoorzitterschap op zich. In 1905 waren er 727 leden. Het koningshuis heeft altijd sterke belangstelling getoond voor fotografie. Het latere foto- en filmwerk van Koning Leopold III genoot internationaal aanzien.

In 1899 werd in Brussel het "Congrès international de Photographie" georganiseerd, met de bedoeling tussen de internationale verenigingen een organisatorische band te scheppen met fotografie als bindmiddel.

Rond de eeuwwisseling waren er al diverse fotocclubs actief, met voor de provincie West-Vlaanderen: Brugge (1887) en Kortrijk (1892) als koplopers om aan te sluiten bij de A.B.P.C.

In de oorlogsperiode 1914-1918 stond alle fotografie op een laag pitje, en sommige clubs overleefden deze periode niet. Maar vanaf 1919 ging het stilaan weer bergop.

Voor West-Vlaanderen was Kortrijk naast Brugge, de bijzonderste afdeling van het A.B.P.C.

In het "Bulletin de l'Association Belge de Photographie" lezen we dat heel wat gekende Kortrijkse familie's lid zijn zoals:

- Georges Claeys, advocaat.
- Maurice Declercq, industrieel.
- Ernest Goethals, advocaat.
- Charles Beke, industrieel.
- Joseph De Coene, industrieel.
- Leopold Gillon, advocaat.
- Ed. Messeyne, artist-peintre.
- Jules Messeyne, industrieel.
- Victor Moulard, architect.

50 jaar SOBEKA FOToclub – 1957 – 2007

Op 9 en 10 juni 1906 had te Ieper en te Kortrijk het tweedaagse congres plaats van de Belgische Fotofederatie en hiervan zijn nog meerdere foto's bewaard. In de periode 1931-1939 werden regelmatig internationale fototentoonstellingen georganiseerd in het Kortrijkse Stadhuis en de Stadshallen. Diverse gekende kunstenaars waren toen lid van de Kortrijkse Fotoclub zoals: Stijn Streuvels, Albert Saverys, Willem Putman, Leonard Misonne.

Op basis van bovengenoemde families gaat het duidelijk over de "gegoede burgerij" als er over fotografie gesproken wordt. Het zal ook wel niemand verwonderen dat er toen weinig of geen afdelingen echt Vlaamstalig waren. Dit zou allemaal geleidelijk veranderen na de eerste wereldoorlog, en in een hogere versnelling komen na de tweede wereldoorlog.

3.3. De amateurfotografie en de diverse organisaties

1. *Belgische Federatie van Fotokringen.*

Zoals hiervoor reeds beschreven was de A.B.P.C tot aan wereldoorlog II bijzonder actief, met een interessant "Bulletin" en veel initiatieven voor het organiseren van tentoonstellingen met internationale allure. De A.B.P.C. is na de laatste wereldoorlog blijven bestaan als fotoclub maar haar taak als coördinerende organisatie tussen fotoclubs werd vanaf 1946 overgenomen door de Belgische Federatie van Fotokringen (B.F.F.K.) of Fédération Belge de Cercles Photographiques (F.B.C.P.). Het merendeel van de Belgische fotoclubs had zich ondertussen aangesloten bij de onderliggende Vlaamstalige of Franstalige federatie.

In de zeventiger jaren telden we méér dan 600 clubs en nu blijven er nog ca. 330 Nederlandstalige en een 150-tal Franstalige over.

Toen onze fotoclub zich aansloot bij de B.F.F.K. (in 1959) kregen we het stamnummer 141. Het voorzitterschap van de B.F.F.K. was toen in handen van dhr. K. Van Houdt en de secretaris was Mevr. R. Backeroot. Later zou ons clublid Joris Vanfleteren ook gedurende veel jaren een belangrijke rol spelen als bestuurslid, meer bepaald als wedstrijdcommissaris.

In 1982 is er binnen de Belgische Federatie een spontane beslissing tot opsplitsing gekomen tussen de Vlaamstalige (V.F.F.) en de Franstalige Federatie (F.C.P.) omwille van afzonderlijke subsidiëring.

2. *F.I.A.P. (Fédération Internationale de l'Art Photographique).*

In navolging van de "Union International Photographique" van rond de eeuwwisseling, vlocht de Antwerpse arts Maurice Van de Weyer (1896-1994) sinds 1946 banden tussen de verenigingen, die zich, overal ter wereld, inzetten voor de promotie van de fotografie.

Dat leidde in 1949 tot de oprichting van de F.I.A.P. Zowel professionele als amateurfotografen hebben toegang tot deze internationale groepering. Het stichtingscongres vond in 1950 plaats in het Zwitserse BERN. Er zijn zo'n 80 landen aangesloten die zowat drie miljoen leden vertegenwoordigen. De F.I.A.P. organiseerde internationale fotowedstrijden en haar F.I.A.P.-onderscheidingen waren erg gegeerd door de leden.

50 jaar SOBEKA FOToclub – 1957 – 2007

3. P.S.A. (*Photographic Society of America*).

Alhoewel we bij Sobeka weinig banden hadden met deze tegenhanger van de F.I.A.P. met basis in de U.S.A. moeten we toch wel het belang onderstrepen van deze vereniging met fotografische vertakkingen over de ganse wereld. De invloed van de P.S.A. mag dan ook niet onderschat worden en was eigenlijk op wereldschaal belangrijker dan de F.I.A.P. Ook veel Vlaamse Fotografen zullen meer en meer de P.S.A.-kaart trekken en ook voorkomen op de jaarlijkse lijst (opgesplitst in diverse categorieën) van de wereld TOP 25 die gepubliceerd wordt door de P.S.A.

4. *Centrum voor Beeldexpressie (C.V.B.)*

Op 1 januari 2001 kwam er een nieuw decreet op de amateurskunsten waarbij de kunstdisciplines Foto en Film verplicht werden om samen te gaan in één vereniging: het C.V.B. De samensmelting van de Vlaamse Federatie van Fotokringen (V.F.F.), de Federatie van Arbeiders Foto- en Kinokringen (F.A.F.K.) en de Nederlandstalige Amateurgineasten van België (N.A.B.) werd een feit. Ook het Fotomagazine Kontakt, het tijdschrift van de V.F.F. verdween einde 2002 om plaats te ruimen voor een nieuw tijdschrift van het C.V.B. nl.: "BEELD EXPRESS".

5. *W.V.F.D. (West-Vlaams Verbond van Foto- en Diakringen)*.

De basis van een federatie blijven altijd de fotoclubs. Binnen de Vlaamse Federatie werden de fotoclubs gegroepeerd per provincie en in West-Vlaanderen werd dit het W.V.F.D. dat in 1970 gesticht werd met als eerste Voorzitter Armand Vandeghinste van Sobeka Zwevegem. De eerste Raad van Bestuur bestond uit Armand Vandeghinste (Zwevegem), Etienne Vandeweghe (Ieper), André Maes (Hooglede), Grégoire Martens (Brugge), Pierre Hoornaert (Brugge), Jan Demets (Zwevegem), Bernard Rigolle (Menen), Martin Schippers (Brugge), Hubert Vandenberghe (Wevelgem), Bertrand Verlinden (Knokke) en André Haesaert (Oostende).

Bij de stichtingsvergadering waren 23 clubs vertegenwoordigd, aantal dat op zijn hoogtepunt tot bijna 100 clubs uitgroeide.

